Kryteria wymagań na poszczególne oceny z przyrody w klasie szóstej.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia kryteriów na ocenę dopuszczającą.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- zna kilka ciał niebieskich
- zna różnicę między gwiazdą a planetą
- wymienia nazwy kilku planet Układu Słonecznego
- podaje przykłady ciał przyciąganych i nie przyciąganych przez magnes
- wskazuje na mapie świata i globusie: południki, równoleżniki, półkule
- zna ruchy Ziemi i czas ich trwania
- odczytuje z mapy świata nazwy kontynentów i oceanów
- rozpoznaje ruch prostoliniowy i krzywoliniowy
- podaje przykłady elektryzowania ciał z życia codziennego
- wymienia zasady oszczędnego korzystania z energii elektrycznej
- podaje przykłady sztucznych źródeł światła
- podaje, do czego można wykorzystać lupę
- wymienia źródła dźwięku korzystnie i niekorzystnie wpływających na organizm
- rozpoznaje na zdjęciach zwierzęta należące do parzydełkowców, pierścienic, stawonogów i mięczaków
- dokonuje podziału kręgowców
- wskazuje na ilustracji części ciała ryby
- wyjaśnia, dlaczego płazy zaliczamy do zwierząt wodno – lądowych
- wymienia trzech przedstawicieli: ryb, płazów i gadów
- wymienia przynajmniej 3 cechy budowy ptaków świadczące o przystosowaniu do lotu
- rozpoznaje kilka gatunków ptaków i ssaków
- wymienia składniki pogody
- rozpoznaje na ilustracjach poznane krajobrazy
- rozpoznaje 3-2 zwierzęta żyjące w poznanych krajobrazach
- wymienia 3-2 gatunki roślin rosnących w poznanych krajobrazach
- wskazuje na mapie Alpy
- wymienia przykłady mieszanin
- bada doświadczalnie wpływ mieszania na szybkość rozpuszczania cukru i formułuje wniosek na podstawie przeprowadzonego doświadczenia
- wymienia 3 sposoby rozdzielania mieszanin niejednorodnych
- wymienia przykłady stanów skupienia substancji
- podaje 2 przykłady globalnych skutków zanieczyszczenia środowiska
- prowadzi systematycznie zeszyt przedmiotowy, wykonuje doświadczenia na lekcjach i ćwiczenia w zeszycie ćwiczeń z pomocą nauczyciela, bierze udział w lekcji.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- definiuje Układ Słoneczny, wymienia planety
- zna nazwę galaktyki, w której znajduje się Układ Słoneczny
- wyjaśnia, dlaczego na Ziemi panują warunki sprzyjające życiu
- podpisuje bieguny na rysunkach magnesów przyciągających się lub odpychających
- określa kierunki na mapie
- definiuje ruchy Ziemi

- zna 2 następstwa ruchu obrotowego i obiegowego Ziemi
- zna i pokazuje na mapie strefy oświetlenia Ziemi
- omawia oświetlanie Ziemi korzystając z ilustracji z pomocą nauczyciela
- charakteryzuje wielkości opisujące ruch: prędkość, drogę, czas
- podaje przykłady występowania siły tarcia
- wyjaśnia pojęcie: siła oporu
- omawia wzajemne oddziaływanie ładunków elektrycznych o takich samych i różnych znakach
- podaje przykłady przewodników i izolatorów prądu
- bada doświadczalnie przewodnictwo elektryczne różnych ciał
- podaje przykłady naturalnych źródeł światła
- rysuje odbicie światła od powierzchni gładkiej i chropowatej
- zaznacza soczewkę na rysunku oka
- wymienia cechy dźwięku
- przyporządkuje poznane zwierzęta do bezkręgowców i kręgowców
- wymieniacechy budowy parzydełkowców, pierścienic, stawonogów i mięczaków
- wymienia przystosowania ryb do życia w wodzie
- podaje przykłady ryb słodkowodnych i słonowodnych
- wymienia cechy budowy zewnętrznej płazów świadczące o ich przystosowaniu do życia w dwóch środowiskach
- rozpoznaje 4 gatunki płazów żyjących w Polsce
- wymienia 3 przystosowania gadów do środowiska życia
- rozpoznaje przynajmniej 3 gatunki gadów żyjących w Polsce
- omawia przekształcenia kończyn ssaków w zależności od pełnionych przez nie funkcji
- wyjaśnia pojęcia: pogoda, klimat
- odczytuje z wykresów klimatycznych przebieg temperatury i opadów atmosferycznych dla omawianych stref krajobrazowych
- wymienia cechy klimatu morskiego, kontynentalnego i górskiego
- wyjaśnia pojęcie: deszcze zenitalne
- omawia przystosowania roślin do życia w omawianych strefach krajobrazowych
- omawia przystosowania zwierząt do warunków życia w omawianych krajobrazach
- pokazuje na mapie 2 – 3 strefy krajobrazowe
- wymienia i rozpoznaje 3-5 zwierząt żyjących w poznanych strefach krajobrazowych
- omawia przystosowania zwierząt do życia w górach wysokich
- podaje po 2 przykłady zasobów odnawialnych i nieodnawialnych
- wymienia przyczyny zanieczyszczeń środowiska
- na podstawie schematu omawia powstanie efektu cieplarnianego
- wyjaśnia pojęcie: dziura ozonowa
- próbuje wyciągać samodzielnie wnioski z przeprowadzonych eksperymentów
- prowadzi systematycznie zeszyt przedmiotowy, wykonuje samodzielnie doświadczenia na lekcjach i ćwiczenia w zeszycie ćwiczeń, aktywnie uczestniczy w lekcjach

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- omawia teorię geocentryczną i heliocentryczna budowy Wszechświata
- wymienia w kolejności planety Układu Słonecznego
- identyfikuje na podstawie opisu ciała niebieskie

- wyjaśnia, jaką rolę pełni atmosfera ziemska
- wyjaśnia pojęcia: oś ziemska, bieguny jednoimienne i różnoimienne
- wykazuje istnienie pola magnetycznego Ziemi za pomocą kompasu
- wyjaśnia znaczenie pojęć: siatka geograficzna i siatka kartograficzna
- omawia oświetlenie Ziemi w różnych porach roku
- charakteryzuje poszczególne strefy oświetlenia Ziemi
- porównuje położenie dwóch dowolnych kontynentów
- omawia rolę oceanów
- charakteryzuje odkrycia geograficzne dokonane w XX w.
- wyjaśnia na czym polega względność ruchu
- oblicza prędkość poruszającego się ciała
- omawia sposoby zmniejszania i zwiększania siły tarcia
- omawia znaczenie sił oporu
- wyjaśnia, czym jest siła elektryczna
- wyjaśnia pojęcia: przewodniki i izolatory
- podaje przykładowe wartości napięcia elektrycznego
- wymienia skutki przepływu prądu elektrycznego
- omawia sposób powstania cienia i półcienia
- podaje przykłady wykorzystania camery obscura
- omawia cechy dźwięku
- wyjaśnia znaczenie terminu: pierścienice
- porównuje budowę poszczególnych grup stawonogów
- omawia sposób oddychania ryb i płazów
- dzieli płazy i gady na grupy
- omawia rolę poszczególnych piór ptaków
- wyjaśnia pojęcia: gniazdownik i zagniazdownik
- omawia przystosowania ssaków do życia w różnych typach środowisk
- wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie stref klimatycznych
- wyjaśnia pojęcie: klimat astrefowy
- charakteryzuje cechy klimatu w poznanych krajobrazach korzystają z klimatogramów
- wyjaśnia pojęcia: liany, epifity, makia, sawanna, pustynia, step, tajga, tundra, wieczna zmarzlina, lądolód
- wymienia charakterystyczne elementy krajobrazu pustynnego
- wymienia nazwy atrakcyjnych miejsc w regionie śródziemnomorskim
- wymienia po kolei piętra roślinne w Alpach
- wymienia cechy krajobrazu wysokogórskiego
- omawia cechy mieszaniny
- wyjaśnia, czym są stopy
- podaje przykłady z życia codziennego na rozdzielanie mieszanin
- omawia na przykładach odtwarzanie się zasobów przyrody
- wyjaśnia w jaki sposób powstają kwaśne deszcze
- omawia skutki ocieplania się klimatu
- podaje przykłady działań na rzecz ochrony przyrody prowadzonych przez organizacje międzynarodowe
- wyciąga samodzielnie wnioski z przeprowadzonych eksperymentów.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- wyjaśnia, czym jest Wszechświat
- wyjaśnia przyczyny pozornego ruchu sklepienia niebieskiego
- dzieli planety na typy
- wyjaśnia różnice między meteorami a meteorytami
- podaje podstawowe wymiary kuli ziemskiej
- omawia zależność między położeniem biegunów geograficznych i magnetycznych
- omawia różnice między południkami a równoleżnikami
- wyjaśnia dlaczego na Ziemi występują różnice czasu
- wymienia nazwy kontynentów i oceanów według ich powierzchni
- wymienia odkrycia polskich podróżników – badaczy
- oblicza drogę i czas
- opisuje przystosowania budowy zewnętrznej zwierząt żyjących w wodzie i na lądzie służące zmniejszeniu siły oporu ich ruchu
- wyjaśnia,czym jest prąd elektryczny
- omawia zjawiska zaćmienia Słońca
- wyjaśnia pojęcie: odbicie zwierciadlane
- omawia sposób powstania obrazu w oku
- wyjaśnia, na czym polega rozchodzenie się dźwięku
- porównuje prędkość światła i dźwięku
- opisuje sposób zdobywania pokarmu przez parzydełkowce
- wyjaśnia, na czym polega linienie u stawonogów
- omawia sposoby rozmnażania się i oddychania kręgowców
- omawia znaczenie zwierząt w przyrodzie i gospodarce człowieka
- omawia wpływ oceanów i ukształtowania powierzchni na rozmieszczenie stref klimatycznych
- omawia zależność między strefami klimatycznymi a krajobrazowymi
- opisuje życie mieszkańców poszczególnych stref krajobrazowych
- omawia zagrożenia wynikające z działalności człowieka w poznanych krajobrazach
- opisuje rodzaje pustyń gorących
- pokazuje na mapie atrakcje turystyczne strefy śródziemnomorskiej
- wyjaśnia, dlaczego na obszarze tundry nie występują lasy
- porównuje Arktykę i Antarktydę
- wyjaśnia, dlaczego w górach wysokich występuje piętrowy układ roślinności
- omawia sposoby rozdzielania składników mieszanin
- porównuje procesy utleniania i spalania
- wyjaśnia, czym są odnawialne i nieodnawialne zasoby przyrody
- omawia rolę warstwy ozonowej
- podaje przykłady międzynarodowych organizacji i konwencji na rzecz ochrony przyrody.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiedzę i umiejętności z przyrody na ocenę bardzo dobrą
- selekcjonuje wiedzę, interpretuje zjawiska, tworzy hipotezy
- aktywnie uczestniczy w zajęciach lekcyjnych, konkursach przedmiotowych, obejmujących przyrodę lub pokrewne dziedziny
- wychodzi z inicjatywą wykonywania dodatkowej pracy